

LM-are vid MI-divisionen med på kapade DC 9:an

CIV ING STURE NILSSON, 37, SEKTIONSCHEF VID MI/B I STOCKHOLM, REDOVISAR NEDAN DE ANTECKNINGAR HAN GJORDE OMBORD PÅ DET KAPADE FLYGPLANET OCH I VÄNTHALLEN PÅ BULLTOFTA.

MI/BIA Sture Nilsson

— Jag försökte anteckna de händelser som inträffade ombord och de jag kunde se utanför. Dessutom finns några tankar och reflexioner nedtecknade säger Sture Nilsson.

Ingenting av vad som antecknades har strukits eller rättats i efterhand. Några tillägg har inte heller gjorts.

Personalen vid LME är ofta ute och reser med flyg och Sture Nilsson hoppas att hans "rapport" nedan skall vara till hjälp, om någon annan skulle råka ut för en flygplanskapning. Ty, säger han:

— Det är antagligen ett fåfängt hopp att vi i framtiden skall slippa flygplanskapningar. Vi lever i en ond värld!

tenkontaktenkontaktenkontaktenkon

SILVERKANTAD FYRVÄPPLING

Det är inte ofta KONTAKTEN får tillfälle att presentera fyra silverplakettörer i en och samma artikel. Men nu har det hänt! Silverkvartetten med drygt 200 anställningsår bakom sig på LME består av förman NILS ERICSSON, GV/Vt 565, instruktör KARL SANDBERG, HF/Vt 39, f d förmanen GUNNAR STÅLHOLM, BO/Mkk och provare GUSTAF SÖDERBERG, HF/Vt 37.

Samtliga utom Nils Ericsson, som har ett år kvar till pension, lämnar nu företaget som silverpensionärer. Gemensamt för de fyra veteranerna är att de är födda i eller alldeles utanför Stockholm. I stort sett har de trivts mycket bra under alla sina år på LME, även om någon av dem kanske skulle ha "rört på sig" om det hade varit bättre tider på arbetsmarknaden under 30-talet.

Men så här efteråt — efter 50 år — är det ingen av dem som ångrar sina år inom företaget.

75 ÅR I VINTRAS

Nestorn i gänget är Gustaf Söderberg. Han fyllde 75 år i vintras och fick sin silverplakett redan 1968. Så noga räknat har han kämpat för LME i 54 år!

— Jo, jag minns mycket väl när jag började på företaget på Tulegatan. Det var i början av september 1918. Först var

Forts på sidan 6.

Provare Gustaf Söderberg, HF/Vt 37

KAPNING EFTER FEM MINUTER

Vid avfärden från Göteborg inget anmärkningsvärt.

Efter ca 5 minuter kommer tre män i mittgången och har revolver i händerna. De är välklädda, två slätrakade, en har skägg och en revolver i varje hand (ledaren?). Männen talar svenska med tydlig brytning och tycks vara sydänningar.

Färden går först mot norr. Sedan svänger vi åt söder. Det är svårt att orientera sig men så småningom landar vi på Bulltofta (Malmö). Under första hälften av färden måste vi ha händerna över huvudet. Sedan släppte man på det kravet och vi fick sitta på varligt sätt.

Efter landningen på Bulltofta stannar planet på taxibanan i ca

Forts på sidan 3.

KOM IHÅG!!!

Förslagspristävlingen

Se sidan 2.

Smalfilms tävlingen

Se sidan 7.

Montering och justering av reläer görs på Ingelstafabriken enligt "Norrköpingsmetoden", som bl a innebär att reläerna under alla tillverkningsmoment hanteras tio åt gången. Här justerar Mary Svensson slagvidden på en sådan tio-grupp.

INGELSTAFABRIKENS UTBYGGNAD NU KLAR

Koncernens största tillverkare av reläer och reläsatser

LM Ericssons Ingelstafabrik i Norrköping har genom en utbyggnad som nu helt tagits i bruk vuxit sig nästan tre gånger så stor.

En verkstadshall på över 4000 m², kontorslokaler, läkarmottagning, förråd, godsterminal m m har ökat golvytan från drygt 5000 till ca 14500 m².

Total byggkostnad: 9 miljoner kronor.

Ingelstafabriken är koncernens största tillverkare av reläer och reläsatser och samtidigt centralförråd för vissa detaljer.

KONTAKTEN har varit där och tittat.

Det var 1967 som LME övertog fabriken i Ingelsta — ett industriområde utefter Norrköpings utfart mot Stockholm — av AB Gylling & Co, som där bl a tillverkade automa-

tiska abonnentväxlar och snabbtelefoner.

Den arbetsstyrka på ca 300 personer som då fanns där övergick samtliga i LME:s

Forts på sidan 5.

ERICSSONKONCERNEN:

Vad säger 6-månadersrapporten?

Se sidan 6.

FJÄRDE SIDAN LME I TOPPROLL NÄR TELE-SVERIGE FORMADES UNDER NÅGRA DECENNIER EFTER SEKELSKIFTET

132725

VD-BYTEN INOM KABEL I LATINAMERIKA

Civilekonom Jan Andersson har efterträtt civilingenjör Bo Gustafsson som verkställande direktör vid kabelfabriken Fios e Cabos Plásticos do Brasil (FCB) i Rio de Janeiro.

Ingenjör Gustafsson lämnar LME-koncernen för att övergå till annan verksamhet.

Civilingenjör Rolf Neuen-dorff har efterträtt civileko-

Jan Andersson och Rolf Neuen-dorff nya VD för koncernens kabelfabriker i Brasilien och Argentina.

nom Lars Gräslund som verkställande direktör vid koncernens kabelfabrik i Argentina, Industrias Eléctricas de Quilmes (IEQ).

Herr Gräslund tillträdde i september befattningen som ekonomichef vid Telekabeldivisionen (KV).

NY KAC UTSEDD

Den 30 november lämnar disponent Erik Olsson befattningen som chef för L M Ericssons fabrik i Karlskrona. Disponent Olsson har innehaft denna befattning sedan sommaren 1952 och lämnar den

kontakten

Personaltidning för
Telefonaktiebolaget
LM Ericsson
med dotterbolag

Nr 8 Oktober 1972 Arg 33

Ansvarig utgivare
DB Nils Tengberg, tel 93153

Redaktör
Dbi Bert Ekstrand,
tel 92048 (direktr
719 20 48)

Redaktionskommitté
Lennart Stranneborn, Vt 17, tel 92605, Erik Sund, Vt 11, tel 93311, Lars Wiklund, VaC, tel 92611, Karl-Erik Akerlind, VpmC, tel 92248.

Tidningen utkommer med 15 nummer om året. Bidrag — som honoreras — mottas tack-samt under adress

KONTAKTEN
Box 32073
126 11 STOCKHOLM 32

Internt är redaktionens be-teckning HF/Dbi, rum 61128.

Tryckeri AB Allehanda Trelleborg

Gösta Larsson blir ny KAC i december 72.

således efter 20 år vid uppnådd pensionsålder. Han kommer i fortsättningen under viss tid att stå till bolagets förfogande som konsult i samband med tillbyggnaden av fabriken i Ronneby.

Till disponent Olssons efter-trädare har utsetts civilingen-jör Gösta Larsson, f n produktionsteknisk chef vid fabriken. Ingenjör Larsson har samti-digt utnämnts till disponent i bolaget.

X/T ny avdelning

För att möta det ökande koordineringsbehovet vid konstruktion och användning av data-behandlingsutrustning för X-divisionens system upprättades den 1 oktober 1972 en ny avdelning X/T, Systemkonstruktion IV. Avdelningen skall vidare svara för den verksamhet gällande gemensam teknik och

X/T:s chef är Stig Larsson, tidigare XsM.

metodutveckling som hittills bedrivits inom avdelning X/V.

Personal tillföres den nya avdelningen från i första hand sektionerna X/Vf samt X/Md, X/Mg, X/Mx, X/Me och X/Mf.

Till avdelningschef, X/TC, som blir underställd XS, har utsetts ingenjör Stig Larsson, XsM. Befattningen XsM upphör.

Avdelningen X/T får följande sektionsindelning:

X/Td Gemensam teknik och metodutveckling

X/Tg Programmerings- och operativsystem

X/Te Projekt

X/Tf Maskinvarukonstruktion 1

X/Th Maskinvarukonstruktion 2

■ Hr Gillis Lundberg, f n chef för avdelningen för Administrativ Rationalisering vid Sieverts Kabelverk, har utsetts till chef för sektionen för Resursrationalisering på Rationaliseringsavdelningen, Dh/AiC.

Civilekonom Lef Rylander som upprätthållit denna befattning lämnade företaget den 31 augusti.

Hr Lundberg tillträdde den 1 oktober 1972.

■ Ingenjör Sigurd Danielsen, tidigare T/KdC, tillträdde den 1 juni befattningen som T/KA (ställföreträdare för T/KC).

Ingenjör Danielsen har i övrigt hand om förberedning och samordning av projektarbetet inom T/K samt ansvarar för uppföljning av de största projekten.

■ Direktionsavdelningen för public relations (Db) ändrade den 1 oktober 1972 namn till Direktionsavdelningen för information (på engelska: Corporate Relations). Tjänsteställebeteckningen är oförändrad Db.

■ Herr Bertil Gustafsson avgick efter uppnådd pensionsålder den 30 september 1972 från sin befattning som LxC, men kommer att viss tid kvarstå för speciella arbetsuppgifter inom avdelning L.

Till ny LxC har utsetts herr Günther Langhammer, LxA. Han kommer att vara placerad i Flemingsberg i samband med uppbyggnaden av SYSMAK-systemet.

■ Ingenjör Allan Uvhagen, Dfl, handlägger sedan den 21 augusti försäljningsfrågor som rör Colombia. Ingenjör Lennart Hedqvist som haft hand om denna marknad befinner sig utomlands på speciellt uppdrag.

■ En kommitté för införande av X/I:s kvalitetssäkringsprogram har bildats. Ordförande blev B Hammarfalk, sekreterare B Fältström, övriga ledamöter: Nils Andersson, Einar Eriksson, Arne Larsson och Ellis Larsson. Teknisk rådgivare är S-A Johansson.

UTLANDSTJÄNST

Herr Henry Radevall avslutade sin tjänstgöring vid Compania Anonima Ericsson i Venezuela den 17.8.1972 och lämnade då L M E.

Ingenjör Göran Bringby flyttade från Singapore den 10.6.1972 och tjänstgör nu vid Ericsson Talipon SDN BHD i Malaysia.

Herr Karl-Erik Djusberg övergick den 1.8.1972 till tjänst vid avdelning Vt 15. Herr Djusberg har tidigare tjänstgjort i Mexiko.

Ingenjör Ragnar Hellberg flyttade den 1.7.1972 från Italien till Frankrike.

Herr Christer Malm påbörjade kontraktstjänstgöring i Iran den 20.7.1972 som arbetsledare för nätmontage.

Ingenjör Rolf Arenander avslutade tjänstgöringen vid Industrias de Telecomunicacion S A INTELSA i Spanien den 24.7.1972 och tjänstgör nu på avdelning Vp.

Ingenjör Lars Jansson avslutade sin tjänstgöring i Mexiko den 15.8.1972 för att övergå till avdelning X/Sx.

Ingenjör Göran Palmquist tillträdde befattningen som försäljningsingenjör den 5.8.1972 vid Sociadade Ericsson de Portugal.

Herr Folke Asell påbörjade tjänsten som chef för sekundär-

tillverkningen i Spanien den 5.8.1972.

Herr Georg Dahlström påbörjade tjänstgöring vid Industrias de Telecomunicacion S A (INTEL-SA) den 3 mars 1972. Enligt styrelseprotokoll av den 27 april 1972 ingår Georg Dahlström i befattningen som produktionsdirektör vid nämnda företag.

Ingenjör Gunnar Asing som tidigare tjänstgjort i Argentina vid Compania Ericsson S A C I har återkommit till Sverige. Sedan den 1 augusti 1972 tjänstgör han vid avdelning X/Etb.

Ingenjör Börje Bobacka har den 10 augusti 1972 efter avslutad tjänstgöring i Spanien överflyttats till avdelning Dpka.

Ingenjör Ove Wistemar tjänstgör vid avdelning X/Lna sedan den 10 augusti 1972 efter avslutad kontraktstjänstgöring vid Ericsson do Brasil.

Ingenjör Sixten Åström har bytt stationeringsort. Den 15 augusti 1972 flyttade han från Brasilien till Mexiko med stationering vid Teledustria S A som verkstadsingenjör och chef för tillverkning av transmissionsmateriel.

Ingenjör Väino Pahverk återkom till Sverige den 14 augusti 1972 och tjänstgör nu vid avdelning X/Oa.

Ingenjör Bertil Elm avslutade sin tjänst i Frankrike vid Rifa S A den 1 augusti 1972. Han tjänstgör nu vid Rifa i Sverige.

DU VET VÄL ATT DET
PÅGÅR EN
FÖRSLAGSPRISTÄVLING!

FÖRSLAGSPRISTÄVLING 1972

TÄVLINGSREGLER:

Alla anställda inom Telefonaktiebolaget L M Ericssons moderbolag i Sverige inbjuds att delta i pristävlingen. Förslagen inlämnas den sedvanliga vägen till förslagskommittén på resp. fabrik eller kontor och bedöms enligt ordinarie regler. Bland de 50 högst belönade förslagsställarna under tävlingsperioden utväljer förslagskommittéerna på Huvudfabriken de bästa förslagsställarna. Vid behov fastställs prisfördelningen genom lottning. Alla förslag som inlämnats under tävlingsperioden deltar i tävlingen. Tävlingen avgörs den 2 april 1973 och resultatet bekantgöres omedelbart därefter.

PRISER:

1:a pris Färg TV (värde ca 3 500:--)
2:a pris Stereogramfon (värde ca 1 000:--)
3:e pris Transistorradio (värde ca 400:--)

EXTRAPRISER:

Alla förslagsställare som under tävlingsperioden har fått förslag belönade har chans att få en penninglott. Sammanlagt 100 penninglotter utlottas bland dessa förslagsställare.

Förslagen kan röra alla områden. Några stora utredningar behövs inte. Behöver Du hjälp med att utforma förslagen står förslagskommitténs sekreterare gärna till tjänst.

Företagsnämnden Huvudfabriken

X/I-PERSONAL

Ingenjör Lars Abrahamsson har efter semester återvänt till Brasilien som installationschef.

Ingenjör Curt Book har påbörjat nytt kontrakt som underhålls- och reparationschef i Spanien.

Ingenjör Olle Wanhainen och ingenjör Bengt Ekblad har påbörjat korttidsuppdrag i Spanien.

Tekniker Erik Nilsson har efter semester i Sverige fortsatt sitt uppdrag i Panama.

Ingenjör Lars-Olof Bergman har påbörjat nytt uppdrag i El Salvador.

Tekniker Lennart Thernstedt har påbörjat nytt uppdrag i Tjeckoslovakien.

Ingenjör Göran Engström har påbörjat nytt uppdrag som installationschef i Etiopien.

Herr Jan Thedenholt har påbörjat nytt uppdrag i Argentina.

Ingenjörerna Hans Thedvall och Willem Glesbers fortsätter efter semester sina uppdrag i Venezuela.

Ingenjörerna Gunnar Styf och Hans Lundgren har påbörjat nya uppdrag i Mexiko.

Herr Gunnar Samuelsson har efter semester återvänt till Mexiko för nytt uppdrag.

Ingenjör Edvin Toivonen och herr Yngve Hammarberg har båda avslutat sina uppdrag i Libanon.

Ingenjör Björn Edstav har påbörjat nytt uppdrag i Ecuador.

Ingenjör Stig Hammarlund har efter avslutat uppdrag i Danmark återgått till avd. PJ/X/It.

Ingenjör Lennart Andersson påbörjade kontraktstjänstgöring i Venezuela den 26 augusti 1972 som kontrollchef.

Ingenjör Harald Hillesöy avslutade sin tjänstgöring vid Teleindustria S A i Mexiko den 21 augusti 1972 och tjänstgör nu vid avdelning T/Fe.

Herr Olle Karlsson tjänstgör i Ecuador som ansvarig chef för nätarbeten sedan den 11 september 1972.

Ingenjör Bror Gillsberg återkom från kontraktstjänstgöring i Argentina den 28 augusti 1972 och tjänstgör numera vid avdelning Dcu.

Ingenjör Ulf Rogmalm tjänstgör sedan den 30 augusti 1972 vid Teleindustria S A i Mexiko såsom provningsingenjör för kraftutrustningar.

Ingenjör Jan Broén har avslutat kontraktstjänstgöringen i Ecuador. Sedan den 1 september 1972 tjänstgör han vid avdelning Npl.

Herr Sven Erik Pettersson som tidigare tjänstgjort i Saudi-Arabien tillhör sedan den 18 september 1972 avdelning Nib.

Ingenjör Sören Lagergren som tidigare varit anställd i Irak tjänstgör sedan den 4 september 1972 vid avdelning Nia.

Ingenjör Walter Ghisler påbörjade kontraktstjänstgöring i Australien vid L M Ericsson Pty, Ltd, den 29 september 1972. Han tillträder då befattningen som "system engineer".

Ingenjör Pål Forsmark tjänstgör sedan den 2 september 1972 som serviceingenjör vid Teleindustria S A i Mexiko.

Ingenjör Anders Bröms har återkommit till Sverige efter avslutad tjänstgöring i Spanien. Sedan den 2 september 1972 tjänstgör han vid avdelning Vt 27.

Ingenjör Knut Albertsson har avslutat sin tjänstgöring i Brasilien. Efter en kort tjänstgörings-tid vid avdelning Xf avreste han till USA för att påbörja sin utbildning vid Harvard Business School den 14 september 1972.

KAPNINGEN

Forts från första sidan.

5 minuter, varefter planet fortsätter ett stycke in på en väg vid sidan av ordinarie taxibanan.

ALLA VISITERAS

Passagerarna är förvånansvärt lugna. Det är mest manliga passagerare — ett fåtal kvinnor. En äldre dam bakom mig är nervös och talar om att aldrig mer åka

flyg och uppmanar sin man (?) att inte göra det heller.

Passagerarna får lov att gå på toaletten först sedan visitation skett. En av männen får av någon anledning gå av planet. Han tar sin kappsäck och går ut genom främre utgången.

När vi stått på Bulltofta ca 30 minuter visiteras vi av "ledaren" varefter vi får röra oss mera fritt. Kaptenen ombord säger några ord till passagerarna och beklagar att vi fått göra en ändring av destinationsort. Kaptenen uppmanar oss att ta det lugnt och försöka sova om vi kan. Han vet inte vad som skall hända utan det är bara att vänta.

När vi kom var det några plan som startade. Men inga har landat, vilket måste bero på att alla

plan fått order att gå till annan ort.

I en sådan här situation finns det tid att tänka. Min första reaktion var att det hela var ett skämt. Sedan förstod jag att så inte var fallet och då blev jag orolig för att min familj skulle sakna mig om något allvarligt skulle hända. Efter hand blir man emellertid ganska likgiltig och börjar spekulera i hur kaparna tänker sig fortsättningen. Vad är deras motiv? Kan det vara detsamma som attentatsmännen i München hade? I så fall är vi ille ute och kan vänta oss lång tid ombord och många förhandlingar med Israel och Sveriges regering. Om vi kommer ifrån detta med livet i behåll beror då på Sveriges regering och dess tålmod. Är mo-

tivet istället pengar så kan det ta slut relativt snabbt om pengarna tas fram.

KAPARNA STÅR MED HÖJDA VAPEN

Klockan är nu 18.45 och kaparna står fortfarande framme hos kaptenen och riktar vapnen dels mot kaptenen dels mot passagerarna. Kaparna verkar trötta och allvarliga nu. Det är inte så lätt att vara vaksam under lång tid och dessutom vara stående. Passagerarna är fortfarande lugna och inga intermissioner har inträffat. Min sidopassagerare säger inte mycket. Jag försöker prata med honom, men får endast knapphändiga svar.

Forts på nästa sida

BELÖNADE FÖRSLAG

ÖSTERSUNDSFABRIKEN: Henning Eriksson 2 250 kronor för ändrad metod vid slipning av botten sida på kärna (typ STF 652), Örjan Eriksson 200:—, Torbjörn Vejdeland 200:—, Göte Olsson 200:—, Sven Henriksson 125:—, Sören Morén 125:—, Leif Danebäck 100:—, Gun Karlsson 100:—, Margareta Stafren 100:—, Ingrid Hermansson 100:—.

SIVERTS KABELVERK, SUNDBYBERG: T Lousa 600:—, A Hjelt 500:—, H Larsson (Vt 18) 200:—, S Bergqvist 150:—, B Wikström penna.

STATIONSMONTAGEN, STOCKHOLM: G Andersson och T Hanser 200:— vardera, J Sidh 50:—.

GÖTEBORG: Rolf Andersson, Leif Nilsson och Roland Wall 500:— vardera.

SVENSKA RADIO AB, KUMLA: Bo Werner 1 215 kronor för ändring av doppförtenning på drossel samt 85 kronor för annat förslag, Bo Molinder 140:—, Claes-Göran Johansson 115:—.

NYA PATENT

under tiden 5 maj—6 juli 1972 (förteckningen anger uppfinnarens namn och tjänsteställe, uppfinningens titel och patentnummer).

Arkenback, S B, MÖ/MI/Kgk, Carlsson, R B, MÖ/MI/Khd — Sätt och anordning för att skydda en likspänningsstabilisator mot överbelastning — 342 364;

Ghisler, W, HF/X/SxeC — Anordning för att mäta trafikstyrkan hos en grupp telefonorgan — 342 380;

Danell, C, VH32/UetdC, Rodhe, P M, VH32/Uetd — Sätt för överföring av signaler med pulskaraktär — 342 725;

Engström, S, SRA/Ur, Gunnar, J, SRA/Ur, Rengman, A U G, SRA/Ur — Elektronisk växelväljarenhet — 342 781;

Christiansson, B G, MÖ/MI/Kgm — Emballage med fack — 342 795;

Nilsson, L K, T/Kel — Frekvensvariabel oscillator av RC-typ — 342 950;

Endersz, G G, VÄ/Uem — Injektionsfasläsningsanordning för en av en moduleringsignal modulerad självsvängande oscillator i en FM-sändare — 343 734;

Kjaersgaard, S-E, T/Kbe — Modulator vid vilken modulering av en informationssignal sker genom att signalen periodiskt avbrytes av en bärvågssignal — 343 735;

Arvidsson, E R, MÖ/MI/KbeC — Anordning för snabb tröskelreglering i radarmottagare — 344 119.

LM Ericsson och Telecommunications Industries Inc (TII), USA har ingått ett gemensamt marknadsföringsavtal. Enligt avtalet skall LME marknadsföra TII:s patenterade ädelgassäkringar för nätutrustning. Samtidigt skall TII marknadsföra LME:s nätmaterial i USA.

FICAP I RIO 25 ÅR

Fios e Cabos Plásticos do Brasil S A (FICAP), Rio de Janeiro, Brasilien, firade 25 års-jubileum den 28 juni 1972.

Från vänster till höger: Bo Gustafsson, VD, Léo Henrique Ferreira Martins, förman, Gilberto de Belém Herrmann, bitr. ekonomichef, Alberto Braga Lee, styrelseordf., Fernando Edward Lee, f. d. styrelseordf. och en av företagets grundare, Fausto de Arruda Leite, filialchef Sao Paulo, Aldo Henrique José Ghiggino, teknisk chef.

Vid detta tillfälle överlämnades guldmedaljer till fyra anställda, som arbetat 25 år i företaget. Fotot visar medaljörerna tillsammans med representanter för företagsledningen.

Brittiskt pressbesök gav LME betydande publicitet

I slutet av juni månad besökte en grupp engelska journalister LME i Midsommarkransen. Journalisterna — de flesta fackskribenter med telekommunikation som specialitet — kom från de stora dagstidningarna som "The Times", "Guardian", "Financial Times" och "Daily Telegraph". Dessutom ingick i gruppen representanter från ett par viktiga facktidningar.

Besöket gick i avdelning Db:s regi och programmet avsåg att ge de brittiska pressgästerna en aktuell bild av företaget, dess teknik och resurser. Besöket resulterade i betydande publicitet i de engelska tidningarna, som utan tvekan kommer att bidra till att göra Ericsson-namnet ännu mer känt och respekterat ute i världen.

Bilden visar de brittiska gästerna under en koncernpresentation av DB Nils Tengberg i informationshallen på LME/HF.

132744

LME i topproll när Tele-Sverige formades under några decennier efter sekelskiftet

Ur facktidskriften ELTEKNIK nummer 7-8/1972 har vi — med benäget tillstånd från tidskriftens redaktion — saxat den för LM-are intressanta ledartikeln "Så formades Tele-Sverige".

I samma nummer av tidskriften publiceras också en utförlig presentation av LME.

121 abonnenter i första växeln år 1880

Man kan säga att teleepoken nu omspannar en period på ungefär 100 år. 1876 fick Alexander Graham Bell patent på den första praktiskt användbara telefonen och bara fyra år efteråt öppnades i Stockholm den första telefonstationen i Sverige. Ägare var Stockholms Bell Telefonaktiebolag. Stationen var liten, mätt med våra dagars mått, med 121 abonnenter. Men det var tämligen fri konkurrens på teleområdet, och redan 1883 kom Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag med en station vid Oxtorget.

Kunde man verkligen konkurrera med tele-tjänster? Jo, verkligen, och med påtagliga resultat! Bara några år senare hade lilla Stockholm, i en avkrok av världen, ungefär 5 000 abonnenter. Det kan tyckas litet, men var ändå mer än i någon av världens stora städer.

Konkurrensen såg ut att ta slut 1887, då Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag inköpte aktiemajoriteten i Bellbolaget, och för de flesta blev "Bolaget", helt enkelt.

Men också staten hade — då som nu — en uppfattning om hur utvecklingen skulle gestalta sig. Statens verktyg var Telegrafverket, som bildats 1853, och 1889 öppnade Telegrafverket en centralstation på Skeppsbron. Telegrafverket saknade inte erfarenhet av telefoni, men hade tidigare bara tjänat departement och ämbetsverk. Den nya stationen var avsedd för allmänheten, och nu blev det konkurrens på nya villkor.

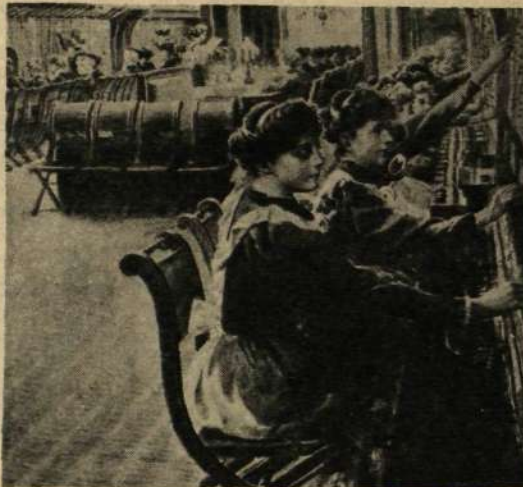
Telegrafverket köper "Bolaget"

Alldeles problemfritt var inte det här systemet, med konkurrerande tele-tjänster. "Samtrafiken", möjligheten för en abonnent att gå från det ena av de konkurrerande näten till det andra, var under hela denna tid en stridsfråga för Bolaget och Telegrafverket.

Telegrafverket hade ett trumfkort: de "interurbana" förbindelserna, dvs förbindelserna mellan olika städer i landet. Bolaget hade istället, under hela sin livstid, ungefär dubbelt så många abonnenter i Stockholm som Telegrafverket, eller ändå fler. Samtrafiken kunde ge Telegrafverket avsevärda intäkter — det var Bolagets trumfkort.

Det fanns alltså vissa förutsättningar för en kompromisslösning. Till sist enades man om att Bolagets verksamhet skulle inskränkas till ett område inom 70 km från Stockholms Stortorg och att Bolagets avgifter för samtrafik till Telegrafverkets blev nedsatta.

Men samtrafiklösningen blev inte långvarig. År 1903 bröt förhandlingarna samman. De abonnenter som ville utnyttja Sveriges tele-möjligheter till 100 % måste nu ha två abonnemang; Telegrafverket hade ju monopol på interurbantrafiken, "rikstelefon". Ändå blev det enskilda företagens tillväxt hastigast, så länge det varade. Telegrafverket inköpte nämligen helt sonika Bolagets anläggningar år 1918, för en summa av 47 milj kr.

Telefonister vid sekelskiftet.

206692

LME och Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag går ihop år 1918

På industrisidan hade utvecklingen också varit dynamisk. Märkligt nog nådde man även här en sorts slutpunkt just år 1918. Då slogs nämligen Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag ihop med Telefonaktiebolaget L M Ericsson, vilket lade grunden till våra dagars LME. Sverige som teleland började ta form.

Parallellt med den organisatoriska och affärsmässiga utvecklingen löpte en snabb teknisk utveckling. Redan tidigt var det helt klart att automatiken skulle bli nödvändig för en kommande tids telebehov, även om det fanns många som tvivlade på nyttan av "automatiska vaxelbord".

Det var i USA som idéerna först växte fram, och det var där man snabbast kommersialiserade dem. Det fanns egentligen inga särskilt gynnsamma förutsättningar för svensk industri inom automattelefonin. Telefonaktiebolaget L M Ericssons intresse för automatiska växlar var måttligt.

Initiativet till en svensk utveckling kom från Telegrafverket, som lät göra en mängd provkonstruktioner, antingen helt i egen regi eller i samarbete med industrin.

500-väljaren en stor överraskning

Två konstruktioner skulle komma att präglade den svenska teleutvecklingen. Det var dels koordinatväljaren, använd för första gången 1918, i en provstation, levererad av Nya Aktiebolaget Autotelefon Betulander. Det var dels också en konstruktion med ett helt nytt kontaktfält; upphovsman var Axel Hultman vid Telegrafverket.

LME gjorde väljare efter Hultmans idéer, och nu vaxade LME:s intresse för automatiska växelstationer. Företaget omformade Hultmans idéer till en kommersiellt gångbar konstruktion: "500-väljaren". Den presenterades 1919 och kom som en fullständig överraskning.

Nu gick det undan: LME sålde faktiskt för 2 milj kr automatstationer innan alla detaljer var färdiga på ritkontoren, och innan man ens haft möjlighet att prova en fullständig uppkoppling!

Under några decennier, fram till 1900 lades alltså grunden till Tele-Sverige. Då skapades en teleindustri som skulle hävda sig internationellt, och en utveckling av de publika tele-tjänsterna till en internationell toppnivå. Det kunde ske därför att staten målmedvetet och med teknisk realism satsade på en svensk utveckling. Satsningen gjordes i samarbete med inbördes konkurrerande industrier, som kunde och ville exploatera teknisk utveckling.

KAPNINGEN ...

Forts från föregående sida.

Jag tänker på hur Anita, Inge-la och Joakim, far och mor har det. De bör vid det här laget ha fått reda på vad som hänt genom TV och måste förstå att jag är med. Jag hoppas att de tar det lugnt. Min puls är ca 75/minut.

Kl 18.53 får tre män gå av. Var-för? En av dem är flygofficer. Flygvärdinnan går omkring och är blek. Hon säger att hon inte vet varför de tre fick gå av. Det börjar att bli mörkt ute. Passagerarna runt om verkar fortfarande lugna, men ingen sover vad jag kan se. Alla är väl en smula undrande. En av passagerarna frågar, om han får gå fram till dörren och röka. Den är öppen. Han får inte. En galg-humorist i sällskapet tycker att det är ett bra tillfälle att sluta röka.

BESKED OM ATT DET GÄLLER KROATER LUGNAR

Någon undrar om vi inte kan få in läskedrycker utifrån. Kaparna skrattar. Någon undrar om man inte kan önska konjak, när man ändå håller på. Det finns tydligen inte mycket drickbart ombord.

Kl 19.03 säger flygvärdinnan att man troligen väntar på 4 kroater (2 från Kumla) innan något händer.

De passagerare som fått gå av sägs någon vara sjuk, en skulle på begravning, en var läkare. Men efter dessa får ingen gå av, säger flygvärdinnan.

Om det är så att vi väntar på fyra kroater så kan det ta lång tid innan vi blir släppta. Det hänger nu helt på fångvårdsstyrelsen och regeringen, om vi blir släppta eller inte. Efter beskedet om kroatierna så verkar passagerarna mera lugna och rökningen börjar mera allmänt. Luften är dålig och vi som inte röker har det sämre än andra.

19.25 meddelar kaptenen att alla instanser är informerade ända till högsta nivå och att man arbetar med högsta fart.

Kl 20.40. Under den sista timmen har det varit lugnt. Ett äldre par som sitter bakom mig är oroliga. Mannen tycker att det är för djävligt och säger det emellanåt. I övrigt är det lugnt och många försöker hitta på något att göra, läsa böcker, läsa tidningar, småprata osv.

KAPARNA ALLTMER SAMMANBITNA

För en stund sedan sa flygvärdinnan att justitieministern är i Malmö. Vad kan han göra?

Kl 20.45 landade ett Metropolitanflygplan. Det är det första plan som landat sedan vi kom till Bulltofta.

Kl 20.53 landade ett jetplan. Det är svårt att se om det finns passagerare i de plan som landat. I det första fanns det nog några. Kaparna verkar mera sammanbitna nu är tidigare. De kanske börjar att bli trötta och oroliga. Livet ombord flyter "normalt".

Kl 21.04, en DC9 landar.

Kl 21.10, ett mindre privatplan landar.

Alla ombord undrar nog om inte något borde hända snart nu. Med flyg borde man ganska snabbt få ned Kumlainternerna

hit. Kaparna röker nu mer än vanligt.

Kl 21.13, en Caravelle landar. Så långt jag kan se sover ingen på riktigt ännu. Luften är ganska dålig på grund av att så många röker.

ETT HALVT GLAS MUST VAR

Kl 21.25 börjar flygvärdinnorna att servera äppelmust. Vi får ett halvt glas var. Det finns inte mer. Kaparna får var sitt glas.

Kl 21.35 landar ett litet flygplan.

Kl 21.36 landar en Metropolitan.

Kl 21.40 får vi höra dansmusik i högtalarna. Det är väl en förövning till den avslutningsdans som kommer så småningom. Avslutningen blir kanske i Kroatien?

Det ryktas om att smörgåsar är på väg från någonstans. Jag är inte så hungrig ännu, vilket kanske beror på att jag drack kaffe och åt en muffins och en sockerkringla på Torslanda innan vi startade.

Kl 21.50 kommer kaptenen ut från cockpit på väg till toaletten. Han meddelar att smörgåsar, kaffe och läskedrycker är på väg.

Kl 21.53. Vi får under 10 sek extra luft.

Kl 22.20. Ett mindre jetplan landar.

Jag sitter invid EXIT-utgången. Jag har nu suttit och studerat hur man lättast tar sig ur planet. Med två handgrepp kan man få upp sidutgången ifall något skulle inträffa som kräver att man hoppar av.

HUR ÖVERMÄNNA KAPARNA?

Kl 22.27 landar en Metropolitan. Det har också startat en del plan den sista timmen. Det verkar som trafiken tagits upp igen i avvaktan på beslut om åtgärder. Det är fortfarande lugnt ombord.

Svensken i allmänhet är tålmodig. Alla ombord har nog funderat över hur man skulle kunna övermanna kaparna. Det kan bara ske med stor risk för att passagerare kommer att dödas. I det här läget är det bäst att vänta. Tröttheten kommer snart att ta överhand. Såväl passagerare som kapare behöver sömn. Varför har inte smörgåsarna kommit än?

22.58 kommer den utlovade maten.

Kl 23.40 har vi ätit tre smörgåsar, ost, prickig korv och skinka, druckit en kopp kaffe och ett glas juice. Under måltiden meddelar kaptenen "It is your captain speaking. I hope you've enjoyed the coffee and the sandwiches (if you got more than one)". Vidare meddelar kaptenen att man nu hunnit samla in de män som skall med planet. Männerna skall flygas från Stockholm och Göteborg och väntas till Bulltofta omkring 02.00. Vad som händer sedan vet ingen.

Kl 00.00. Dansmusiken slutar.

ÄLDRE PARET SLÄPPS

Kl 00.10 har det äldre paret fått nog och en medpassagerare förbarmar sig över dem och sam-talar med kaparna som kallar på ambulans. Avfärden går lyckligt. Hittills har således 6 passagerare fått lämna flygplanet som varit fullsatt, dvs ca 90 personer.

Kl 00.30. Fortfarande är det svårt att sova för de flesta. Jag

tycker röken är värst. Den svider i ögonen, vilket inte känns så bra. Jag hoppas cigaretterna snart tar slut med risken att humöret sjunker på mina medpassagerare. Kaparna står fortfarande och viftar med sina skjuvvapen. De röker mycket och tuggar tuggummi.

KI 01.58. Jag har sovit en stund. Kaptenen meddelar att ett flygplan och två helikoptrar landat på Bulltofta med de män som skall utväxlas. Man håller på med de praktiska formerna.

KI 02.02. "Ledaren" bland kaparna letar efter regnrockar i rockhyllan och hittar efter en stund de rätta plaggen.

Vid Norrköpings utfart mot Stockholm ligger LME:s Ingelstafabrik. Nu utbyggd till nästan tredubbel storlek

ALLA ÄR MYCKET TRÖTTA

KI 02.48. Ännu har inget utbyte skett. Kaparna verkar emellertid mera spända än tidigare. Ibland ler de och ibland står de upp och pratar med varandra. Röker gör de kontinuerligt. Det är oroligt när de tänder cigaretterna därför att de gör det med samma hand som revolverarna hålles i. Som tur är har ännu inget skott avlossats. Det märks på passagerarna att de är trötta. Många sitter och dásar. Det hörs spridda konversationer.

Jag undrar hur det är hemma i Täby just nu. Jag hoppas att de fått lugnande rapporter i massmedia så att de inte behöver sitta uppe och vänta. Det är bäst att försöka sova i sådana här situationer.

KI 03.20 uppmanas flygvärddinnan att räkna ut de första som får lämna planet. Två rader framför mig och framåt får gå först, dvs 25-35 personer. Det sägs nu att 30 skall gå av.

03.38. Två bilar syns på landningsbanan, varav den ena är en polisbil.

KI 03.42 meddelar kaptenen att de 30 första skall gå till vänster på plattan när de kommer ner från planet. De skall inte hämtas förrän närmare stationsbyggnaden. Han tackade för gott samarbete.

KI 03.45. En bil stannar cirka 75 meter från planet. Den vänder och följer efter en annan bil och stannar på landningsbanan. Nu startar de igen och far bort åt norr. Ytterligare en bil far norrut på landningsbanan och ytterligare en som är en polisbil.

30 LÄMNAR LUGNT PLANET

KI 03.53 kommer tre män ombord. De blir hjärtligt mottagna och sätter sig på de främre sätena. Därefter får de 30 första gå av. Det verkar att gå lugnt.

KI 04.05 kommer ytterligare tre män ombord. Vi hade hoppats att få gå av, men så blir inte fallet. Kroaterna hälsar hjärtligt på varandra. En revolver tas över av en av de nya männen.

KI 04.15 meddelar kaptenen att det blivit ett missförstånd. Han låter osäker på rösten. Det verkar som om avtalet brutits. Kaptenen säger att man skall tanka först och invänta nya instruktioner.

KI 04.45. Tankningen klar.

KI 04.50. Gardinerna beordras att dras ner.

KI 05.00. De bakre passagerarna flyttas framåt i de tomma raderna. Jag slumrar till i 20 minuter.

PENNINGKRAV — VI AVVAKTAR KALLT

KI 05.25 sägs det att man förhandlar om pengar. Stämningen ombord bland passagerarna är kallt avvaktande. Någon säger att kaparna i alla fall inte skjuter för nöjes skull.

KI 05.32. Kaptenen går till toaletten och meddelar att man förhandlar. Det är inte mycket vi kan göra mot raka våldet säger han. På vägen tillbaka säger han att det är en penningfråga, 0,5 miljoner. Någon tycker att det är mycket. Kaptenen säger dock att

Familjen i Täby följde dramat i TV

Hemma på Näsbydalsvägen i Täby invid Stockholm får fru Anita, barnen Ingela, 13, och Joakim, 8, samt Stures far och mor reda på kapningen i TV-nytt kl 19.30. — Jag hajade till! Sture är kanske med! Han flyger ju ett par gånger i månaden till Göteborg och brukar ta det där planet, säger fru Nilsson till KONTAKTEN. Bekräftelsen kom strax efter nyheterna, då en av Stures arbetskamrater, som ej kom med planet från Göteborg, ringde hem till Stures familj i Täby.

— Jag fattade först inte riktigt att Sture var med. Jag blev väl allt för skakad, berättar fru Anita vidare. Vi vuxna var uppe hela natten och följde dramat i TV. Flickan begrep helt och fullt vad som skedde, medan den 8-åriga Joakim kanske mer såg kapningen som ett stort äventyr.

— Riktigt skakade blev vi, när vi förstod att Sture inte var med bland de 30 som släpptes ut vid 4-tiden på morgonen. Det var hemskt. Allt kunde ju nu hända.

Och så kom en trött men oändligt lättad pappa Sture hem vid middagstiden lördagen den 16 september. — Stora kramen förstås, säger fru Nilsson.

KONTAKTEN frågar Sture: Var Du verkligen lättad över utgången?

— Ja, utan tvekan! Jag trodde nämligen in i det sista mindre på att vi skulle släppas i Bulltofta, än att vi skulle följa med planet som gisslan till något land troligen utom Europa. Jag har fortfarande en känsla av att någon eller några av internerna visste om kapningen, trots att de förnekar det, tillägger Sture.

det är vi väl värda minst. Han säger också att männen kommit direkt från anstalten och har inte mycket ifråga om kläder och pengar. Han tror att passagerarna skall få lämna planet sedan pengarna lämnats över. (Jag tvivlar på detta.) Däremot menar kaptenen att planets besättning skall följa med vidare.

KI 06.05. Ingenting nytt har hänt som passagerarna vet. De "nya" kroaterna är mera rörliga än de första tre. De pratar mera gärna med passagerarna. De verkar tämligen säkra på sin sak. De skrattar och skämtar.

KI 06.25. Jag besökte toaletten. Det rinner knappt ur den längre. Den ena toaletten är helt stoppad. Det ryktas att man begärt pengarna till senast kl 07.00, annars åker man med hela gisslan. Det gör man nog ändå.

"INTE SÄKERT VI SLÄPPER ER"

KI 06.58. Kaparna verkar lättade. En säger snart, snart. På en fråga om vi får gå sedan säger en av kaparna "Det är inte säkert".

KI 07.15. Nu sägs det att pengarna skall komma 07.30. Någon tror att man är tvungen att till slut ändå ta pengar ur AP-fonden.

KI 07.35. En av kaparna säger "Nu är de snart på väg". Pengarna?

KI 07.36. Någon av kaparna tycks säga att vi får gå. Någon av passagerarna tycker att vi skall lugna oss till kapten säger till så att det inte blir några olycksfall i arbetet på slutet. Det är ju sant.

KI 08.05. Kaptenen gör försök att starta. Kaparna är till stor del samlade framme hos kaptenen i cockpit. Några är dock i bakre delen av flygplanet. Det verkar en smula oorganiserat just nu. Man väntar antagligen på pengarna.

ÄNTLIGEN ÄR GASTKRAMNINGEN ÖVER

KI 08.20. Kaptenen meddelar att vi kan gå nu. Vi skall gå till

vänster när vi går ned. Vi skall inte stanna. Proceduren är densamma som tidigare. Kaptenen tackar för gott samarbete. Då protesterade kaparna, varvid kaptenen bad om ursäkt och även tackade dem för gott samarbete.

KI 08.30. Vi är ute på plattan och börjar vandrigen mot ankomsthallen. Utanför planet stod två män med händerna över huvudet med en portfölj och en bag framför sig. Det är säkert pengarna.

Under vandrigen så såg vi många poliser och brandbilar. Vid ankomsthallen fanns det en massa poliser och journalister och nyfikna. Vi samlas i matsalen där bl a polis skall höra oss.

Denna flygkapning slutade lyckligt. För oss som var med ombord och våra anhöriga är ett dygn i ovisshet, spänning och förtvivlan över. Jag vill gärna tacka flygkapten Bo Wrenfelt och hans besättning flygstyrmann Bror Olsson, flygvärdinnorna Barbro Blixth och Charlotte Fellenius för deras lugna och orädda uppträdande. Det är dessutom tryggt att veta, att Sverige leds av människor som handlar klokt och mänskligt i kritiska situationer.

STURE NILSSON SAMMANFATTAR:

En flygplanskapning i Sverige är en unik händelse, som tyvärr kan inträffa igen. Några regler att minnas:

- Uppträd lugnt.
- Var tålmodig.
- Försök att sova.
- Gör inga försök att avvärpa kaparna.
- Försök få kaparna att släppa av oroliga och sjuka människor.
- Kvinnor uppträder lika lugnt som män.
- Rök så litet som möjligt.
- Ät och drick i rimliga mängder. (De sanitära förhållandena kan annars bli svåra.)
- Försök att göra någonting (läs skriv eller dylikt).

INGELSTA ...

Forts från första sidan.

tjänst. Idag arbetar totalt 750 personer på Ingelstafabriken, varav 200 på deltid.

— Den utbyggnad vi nu slutfört har inte medfört några nyanställningar, säger platschefen disponent Ake Bidö — själv f d Gyllinganställd. Däremot har vi gjort vissa omDispositioner av personal från två andra LM-verkstäder här i staden. Den mindre av dessa har lagts ned i samband med

Slutprovning av reläer i en del av den nya produktionshallen. I mitten transportband för materielförsörjning.

utbyggnaden och hela styrkan på 80 personer har flyttat hit. Från den andra fabriken, som tillverkar fjädergrupper för reläer, tjänstgör nu halva styrkan — 250 personer — här.

Utökningen av Ingelstafabriken ger en rad fördelar, inte minst förbättrad arbetsmiljö, ventilation och ljus. Genom att införa transportband för materielförsörjning har tunga arbetsmoment som t ex lyft eliminerats. Man har också kunnat införa rationellare produktionsmetoder och effektivare administration (alla personalgrupper samlade på platsen). Vidare får man nu en koncentration av tillverkningen, vilket ger ett bättre materialflöde och överblick av produktionen.

I den nya kontorsdelen finns utöver kontor och läkarmottagning ett gemensamt lunchrum med s k kostsystem-anläggning för djupfryst mat i storförpackning. 132 gäster kan samtidigt betjäna. I lunchrummet finns också en avgränsad hörna för kaffedrickning. De nya skyddsrummen är i fredstid motionshall

med bastu; ett utnyttjas som utbildningslokal.

Ett daghem för barn i åldern 2-7 år, byggt 1971 av kommunen finns i Lagerlunda, i närheten av Ingelstafabriken. Daghemmet har 40 platser, varav hälften f n utnyttjas av LME-personal.

I den nya förrådsdelen på 2 190 kvm sker godshantering- en verkligen rationellt. I de smala gångarna, mellan nio meter höga lagerhyllor, rullar, en höglyftande elektrisk truck. Trucken är tvångsstyrd i sidled och de olika hyllornas höjder är förinställda i ett programverk. Därmed slipper operatören en mängd oupphör- ligen manövreringar.

In- och utlastning av godset från förrådet görs via rullbano- r i en helt inbyggd godster- minal med plats för två lång- tradare med släp.

Ingelstafabriken är Ericssonkoncernens största tillver- kare av reläer och reläsatser, viktiga kopplingsorgan i tele- system — speciellt i automa- tiska telefonstationer och tele- fonväxlar.

På ett år tillverkar Ingelsta- fabriken 7 miljoner reläer och 150 000 reläsatser. Produktion- en är uppdelad på monte- ring, provning — och vad gäl- ler reläsatser också kabelför- bindning.

Ingelstafabriken är vidare LME:s centralförråd för s k reläsattdetaljer; inom en snar framtid kommer man att distri- buera sådana till åtskilliga LME-fabriker både inom och utom landet. Till vissa nyeta- blerade LME-fabriker i ut- landet distribuerar Ingelsta- fabriken reläsatser i halv- fabrikat för sluttillverkning och provning på resp plats un- der en inkörningsperiod.

Vid Ingelstafabriken an- Forts på nästa sida.

IN:s chef disp Ake Bidö.

tenkontaktenkont

Forts från första sidan.

jag på gamla tvåan och höll på med elektriska mätare.

— Jag, som alla andra på den tiden, fick jobbet genom rekommendation. Det var kul och jag hade nära till arbetsplatsen. För jag bodde vid gamla Hötorget i trakterna kring nuvarande Sergels Torg, berättar Söderberg.

Så småningom kom han över till avdelning 22, där man arbetade med växelbordsjustering. Med åren blev Gustaf Söderberg något av en inofficiell LM-mästare just när det gällde växelbord.

Han tjänstgjorde som avsynare och provare. Lärde upp lärlingar och mycket annat. Inom facket har han varit avdelningsrepresentant för verkstadsklubben.

— Men gamla LM (tiden på Tulegatan) var nog trivsammare. Det rädde bättre anda på något sätt. Då visste alla vad dom pysslade med, säger Söderberg.

— Nu vet folk inte vad dom arbetar med. Det är en sak som man skall lära sig från början. Att veta vad man jobbar med.

— Vad jag skall göra som pensionär? Det vet jag inte riktigt. Sommaren går nog an, men det blir väl knepigare att sysselsätta sig på vintern, slutar Söderberg.

UTDELNING AV AKTIER

Näst äldst i den silverkantade fyrklövern är Karl Sandberg.

Karl Sandberg instruktör på Vt 39 hos LME/HF tillsammans med fr v förman Allan Dahlberg på 39:an och Dpt Torsten Wahlberg, ställföreträdande verkstadschef vid HF.

Han fick sin silverpeng förra året och har redan hunnit få litet avkastning på sina LME-aktier. Sandberg, 71, började på LME 1919 men arbetade på annat håll under åren 1921—23.

— Jag var 17 år då jag kom till L M Ericsson till avdelning 24 under verkställare Hovström. På avdelningen arbetade man med borrning, slipning och lödning, omtalar Sandberg.

— 1924 återkom jag till LM. På den tiden var det verkställare Larsson som tog in folk. Jag kom till justeringen och där har jag blivit kvar.

— På 20-talet var det ibland hårda tider. Och ännu hårdare blev det under depressionen i början av 30-talet. Det blev då både permitteringar, fyradagarsvecka och varannandagsvecka. Själv fick jag luften helt plötsligt. Men efter bara en vecka tog dom tillbaka mej igen.

I slutet av 30-talet blev det

bättre konjunkturer, men då kom 2:a världskriget. Karl Sandberg låg inkallad i militärtjänst i ett drygt år i olika perioder.

Dessförinnan hade han dock skaffat sig en villa i Älvsjö i samband med att LM Ericsson flyttade till Midsommarkransen. Tidigare hade han bott i Huvudsta.

— Det har varit bra på LM. Bra kompisar runt omkring och bra befäl hela tiden på de tre avdelningar jag varit på.

BÄTTRE NU

— Förr och nu? Tja, det är nog bättre nu i alla fall. Bättre för oss på avdelningen i jobbet för det kommer bättre och bättre detaljer, tycker Sandberg som nu skall ägna sig åt villan och tomten.

Hans främsta hobby är schack. En hjärn-sport som han varit LM-mästare i. För övrigt kan avslöjas att Sandberg är tips- och totoexpert.

Till sist en skojfrisk kommentar från hans arbetskamrater på HF/Vt 39: "Det är synd att Sandberg ska sluta nu, när han så smått jörjat komma igång på allvar".

Stålholm är stockholmare i femte generationen och född på Söders höjder. Den 8:e augusti hade han varit i exakt 50 år inom koncernen.

1922 började han på "femman" som justerarlärling och 1924 kom han över till "ettan". Som sina andra silverkamrater var han med om de kärva tiderna under slutet av 20-talet och början av 30-talet.

BARA 12 KVAR

— Vi var 285 personer på avdelning ett 1931. Efter en tid fanns det bara 12 kvar. Jag hörde till dom som fick gå. Men efter ett år på bilverkstad kom jag tillbaka, nu till "trean" hos ingenjör Rask, avslöjar Stålholm.

1937 blev han uppsättare och efter utflyttningen till Midsommarkransen hette hans avdelning HF/Vt 23. Stålholm blev med tiden expert på pressar. Förman blev han 1945 och samma år flyttade han också över till Ermi i Ulvsunda ute i Bromma. 1965 kom han ut till Bollmora och materiallaboratoriet. Närmare bestämt det kemiskt tekniska labbet.

— Det var dåligt med jobb i början av 20-talet. Min far var anställd vid L M Ericsson och det var på hans rekommendation jag kom till LM.

Forts på nästa sida

JÄMFÖRELSE MED 1971:

Förutsättningar finns för ett bättre 1972

Koncernledningen ser optimistiskt på bolagets verksamhet i år och räknar med att resultatet före kursförluster, bokslutsdispositioner och skatter skall bli något bättre än förra året. Vid halvårsskiftet låg överskottet på drygt 195 milj kr och det är 11,3 milj mer än 1971 års jämförbara resultat.

Faktureringen kom upp till nära 2 miljarder kr, vilket innebär en ökning på 17 procent. Nya order har vi fått på omkring två och en halv miljard och det är 7 procent mer än för första halvåret i fjol.

Glädjande är också att senare års kraftiga ökning av försäljningsomkostnaderna samt de tekniska och allmänna omkostnaderna bromsats upp.

Negativt är framför allt kursförluster på 21,8 milj kr (33 för hela 1971) samt att nettoresultatet jämfört med omsättningen krymt från 11,2 procent halvåret 1971 till 10,1 procent i år.

Konkurrensen på världsmarknaden har inte förändrats väsentligt. Prisnivåerna pressas fortfarande av framförallt de japanska tillverkarna, och den tekniska konkurrensen skärps genom den allt intensivare tekniska utveckling som bedrivs av de ledande teleindustrierna.

Av beställningarna avsåg 14 % svenska kunder, 49 % den europeiska marknaden utanför Sverige, 29 % Latinamerika och återstående 8 % övriga marknader.

Orderingången från svenska kunder blev väsentligt lägre än under jämförelseperioden både genom anslagsbegränsningen vid televerket och på grund av den låga investeringsnivån i landet i allmänhet. Inom Europa utanför Sverige samt inom Latinamerika var ökningstakten däremot hög.

Periodens investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier uppgick till 180 (178) milj kr. Av detta belopp avsåg 80 (83) den svenska delen av koncernen.

De kortfristiga kassa- och banktillgodohavandena inom koncernen uppgick vid halvårsskiftet till 822 milj kr (501 vid årets början).

Antalet anställda steg sedan årsskiftet från 66 860 till 68 070. Inom Sverige skedde en nedgång i personalantalet med 1 270, medan ökningen inom utlandsdelen uppgick till 2 480.

	6 mån. 1972	6 mån. 1971	12 mån. 1971
Fakturering	1 925 357	1 647 303	3 759 128
Utdeln., ränteintäkter och övriga intäkter	68 961	58 672	128 232
	1 994 318	1 705 975	3 887 360
Kostn. för fakt. varor och tjänster	1 056 561	886 164	2 068 606
Försäljning-, tekniska och allm. omkostnader	571 608	513 644	1 059 390
Avskrivningar	69 814	58 215	128 193
Räntekostnader	79 372	55 975	121 303
	216 963	191 977	509 868
Kursförluster	21 788	8 037	33 063
Vinst före bokslutsdisp. o. skatter	195 175	133 940	476 805
i % av faktureringen	10.1%	11.2%	12.7%
Omräknad nettovinst pr aktie	kr 7:03	kr 6:23	kr 16:07

Forts från föregående sida.

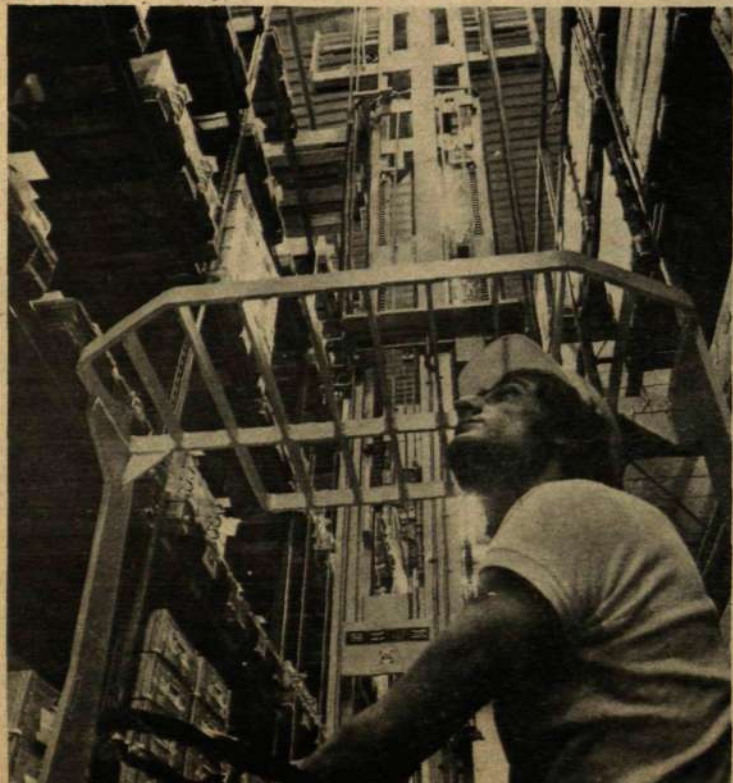
vänds en tillverkningsmetod som kallas "Norrköpingsmetoden". Den innebär att fjädergrupperna till reläerna justeras före fastsättning på själva reläkärnan och att monteringsarbetet är uppdelat i ett flertal operationer. Reläerna hanteras i alla delmoment i sk tio-grupper (tio åt gången).

Metoden innebär enklare arbetsoperationer med kortare opplärningstid och passar väl in i den pågående utvecklingen mot högre mekanisering av produktionen.

"Norrköpingsmetoden" är f n under införande i flera av de utländska LME-fabriker-na.

BoSe

Ingelstafabriken fungerar också som LME:s centralförråd för reläsdetaljer. Med den här höglyftande trucken plockar Konstantinos Stoltidis ned lastpallar i v b med rullbana till godsterminalens kaj.

Gunnar Stålholm vid materiallaboratoriet i Bollmora uppvaktas av TD Christian Jacobaeus.

Forts från föregående sida.

mendation som jag fick börja. Vi ungdomar hölls på den tiden i tukt och herrans förmaning. Det var nästan så det blev en dagsedel om en ung grabb sade du till en äldre jobbbar! Jag var 15 år gammal då jag började arbeta, fortsätter Stålholm, som under de senaste 63 åren bott i Gröndal.

— Under metallstrejken 1945 ha le jag tur. Fick anställning i en fiskaffär och det var så trevligt att jag ett tag övervägde att stanna kvar i den branschen.

— Det har varit jobbiga men trevliga år hos LM. Speciellt minns jag vilken fin sammanhållning det var på gamla Ermi. Men på labbet i Bollmora har det också varit mycket trivsamt. Här fick jag delvis nya arbetsuppgifter och arbetstempot har varit litet lugnare än förr. Under mina sista två år har jag gjort mekaniska detaljer, berättar Stålholm.

JAKT OCH FISKE

Jakt och fiske har alltid varit hans hobbies och det tänker han fortsätta med nu när han går i pension.

— Vi — frugan och jag — har en kåk ute på bondlandet på Svartsjölandet vid Lambarfjärden. Huset är vinterbonat så man kan vara där året om.

— Vad jag skall göra med aktierna? Tills vidare sätter jag in dom.

Som kuriosa kan omtalas att Gunnar Stålholms fru har börjat jobba på gamla dar. På ICA-restaurangen oå HF.

Ute på Gröndalsverkstaden har förman Nils Ericsson ett år kvar till pensionen. Han erhölet sin silvermedalj den 25 juli.

Började som 14-åring på LME. Först som springpojke på kondensatoravdelningen hos ingenjör Nyhlén.

— Det var en granne till oss uppe på Blekingegatan på Söder som gav mej rekommendation vid anställningen. På den tiden gick jag oftast till jobbet nere i stan och det tog en timma dit och en timma hem, säger Nils Ericsson.

GV-veteranen kom så småningom över till reläavdelningen och blev uppsättare. Någon tanke på att sluta på LME hade han egentligen aldrig under 30-talet.

— Det fanns inte så många

Förman Nils Ericsson på GV/Vt 565 uppvaktas av GVC Tore Engström.

132756

SMALFILMS-TÄVLINGEN

— glöm inte den...

Nu gäller det!

Vem gjorde bästa SEMESTERFILMEN?

Tävlingstiden är förlängd till den 15 november

jobb att välja på då, kommenterar Ericsson.

Vid flyttningen till Midsommarkransen fick hans avdelning beteckningen Vt 39.

TRE ÅR I LUMPEN

Så kom kriget och Nils Ericsson låg ute i militärtjänst i tre år. Han hade knappt börjat arbeta igen förrän metallstrejken bröt ut våren 1945.

— Jag hade tur. Under strejken fick jag tillfälligt arbete hos en liten elektrisk firma.

1946 sökte han sig till Gröndalsverkstaden, där han började ett år senare. 1952 utsågs han till förman med ansvar för förbindningen och reläavdelningen. Ett tag satt Ericsson också med i styrelsen i GV:s arbetsledareklubb.

Det mesta av sin fritid ägnar han åt tomten och sommarstugan på Värmdön. På senare år har det blivit en hel del långresor av för honom.

— Jag har rest över till USA fem gånger för att hälsa på min dotter som bor där ute. På Long Island.

Och så kan nämnas att hans hustru har arbetat 25 år hos LME på HF.

Alla i Ericssonkoncernen — aktiva såväl som pensionärer — kan delta i den smalfilmstävling på temat "Semester" som utlystes i KONTAKTEN nr 5, där utförliga tävlingsbestämmelser finns. Den som inte har tidningen kvar kan beställa nytt ex från HF/Db.

Tävlingstiden utgår den 15 november så än finns det tid att titta igenom de filmetrar som runnit genom kameran under sommaren.

Filmen behöver givetvis inte vara nytagen eller handla om sommarester. Huvudsaken är att den skildrar någon form av semesteraktivitet och inte är längre än 15 minuter.

Priser då? Naturligtvis!

Första pris är en kassettspelare — andra pris en transistorradio — tredje pris en kikare.

Arrangör: LME Smalfilmklubb i samarbete med KONTAKTEN.

ANMÄLNINGSBLANKETT Insänds i slutet kuvert och sänds eller lämnas tillsammans med filmen under adress: Åke Löfström (HF/Vt 21), LM Ericsson, 126 25 STOCKHOLM. Sista inlämningsdag 15 november 1972.

Filmtitel:

Anställningsnummer: (*Uppgifterna anges även utanpå kuvertet)

Namn:

Adress:

Tjänsteställe:

Klipp — — — — Klipp — — — — Klipp — — — — Klipp — — — —

TALONG FÖR FASTSÄTTNING PÅ FILMASKEN

Filmtitel:

Anställningsnummer:

Bildhastighet (bilder/sek): 16 18 24 (ringa in det tillämpliga)

Visningstid (ca minuter):

LME/HF:s företagsnämnd

För att ge de anställda ett snabbt besked i lättsmält form av vad som behandlas i stort vid LME HF:s företagsnämnd utges sedan andra kvartalet i år bladet NÄMNDNYTT. Det utdelas genom vaktmästeriernas försorg till samtliga anställda.

Från sammanträdet den 7 september hittar man bl a följande rubriker: Värdefullt om även "gräsrotterna" informeras om egna enhetens målsättning och resultat. Inget påvisbart samband mellan sjukfrånvaro och arbetsmiljö, Drygt tusen färre anställda vid LME i Sverige. Glädjande hög fakturering, "Grön" parkering föreslagen.

NÄMNDNYTT sammanställs och utges av avd Db. KONTAKTENS redaktör Bert Ekstrand är referent.

NÄMNDNYTT
HUVUDFARBEN

Tredje kvartalets ordinarie sammanträde 7 september 1972

Värdefullt om även "gräsrotterna" informeras om egna enhetens målsättning och resultat

En betydande del av personalen inom såväl tjänstemanna- som verkstadsdelen vet mycket litet om den egna enhetens målsättning och om man lyckas med den eller inte. Löntagargrupperna informeras om budgetarbetet i stort bl a vid nämndens, men har bara undantagsvis kännedom om enheterna. Nu önskar man få bättre insyn i beslut från cheferna — ned till...

På telekabelfabrikens Hudiksvallsfabrik har fabriken pigga damer sparkat boll mot HL:s gubblag. Oavgjort 4-4 slutade "årets match".

KCM i 3- och 5-kamp

Vårdarna från Rifa i Kalmar lade beslag på två KCM-titlar då 1972 års koncernmästerskap i 3-kamp för damer och 5-kamp för herrar avgjordes på Fredriksskans Idrottsplats lördagen den 19 augusti.

Rifa/Kalmar vann sina titlar i äldre oldboys genom Bengt Strömberg och i damklassen genom Ann-Marie Johansson. Askö Rämö från ÄL/KV tog hem seniorklassen och vann bl a 200 m på goda 23,7 sek. LME IK i Stockholm (HF) segrade slutligen i klassen yngre oldboys där Anders Aberg nästan var lika över-

lägsen som Rämö bland seniorerna. Totalt deltog 35 personer i de fyra klasserna, som över lag bjöd på bra tävlingar. Rifa Kalmar klarade av arrangemangen med den äran. I herr-klasserna avverkades längd, spjut, 200 m, diskus och 1.500 m. Damklassen omfattade 100 m, kula och längd.

5-KAMP

SENIORER

		längd	spjut	200 m	diskus	1500 m	s: ma poäng
1. KCM Askö Rämö	KV	5,77 553	48,40 611	23,7 672	29,54 464	4.28,5 599	2899
2. Lars Nilsson	HF	5,53 498	31,79 360	24,3 617	22,96 303	4.31,8 577	2355
3. Rolf Strömberg	HF	5,09 393	32,29 369	25,6 507	20,58 239	4.27,5 606	2114
4. Valter Widmark	SRA	5,15 408	29,16 315	25,5 515	19,60 212	4.21,3 650	2100
5. Rune Brorsson	KA	5,30 444	47,43 598	26,4 445	26,06 381	5.51,6 168	2036
6. H. O. Hanqvist	VY	5,08 390	36,25 433	24,8 573	25,50 367	5.38,6 222	1985

Y. OLDBOYS

		längd	spjut	200 m	diskus	1500 m	s:a poäng
1. KCM Anders Aberg	HF	5,55 503	40,45 498	25,7 499	26,51 392	4.51,1 458	2350
2. Lasse Kiiskinen	KV	4,83 329	57,19 726	27,0 401	27,35 412	5.48,6 180	2048
3. Kaiha Aho	KV	4,92 351	40,97 505	28,0 331	31,11 499	6.07,2 109	1795
4. Clas Fredriksson	BO	4,75 309	35,21 417	27,8 344	26,11 382	5.13,8 336	1788
5. Kjell Lindqvist	KA	4,64 281	25,33 245	26,6 430	20,23 229	5.06,2 375	1560
6. Lars Alexandersson	KA	4,63 279	37,59 454	28,6 292	25,16 359	5.53,2 162	1546

Å. OLDBOYS

		längd	spjut	200 m	diskus	1500 m	s:a poäng
1. KCM Bengt Strömberg	Rif.K	4,54 256	22,23 185	28,0 331	17,98 165	5.07,9 366	1303
2. Kurt Johansson	KA	4,60 271	23,43 209	28,5 298	22,08 280	5.33,9 242	1300
3. Börje Rosell	HF	3,98 107	37,42 451	31,7 112	30,10 476	5.55,5 153	1299
4. Stig Alexandersson	KA	4,35 206	31,20 350	30,4 183	23,46 316	5.45,8 191	1246
5. Einar Karlsson	BO	4,41 222	17,72 89	29,0 266	18,56 182	5.19,8 307	1066

3-KAMP

DAMER

		100 m	kula	längd	s:a poäng
1. KCM Ann-Marie Johansson	Rif.K	15,1 351	8,17 459	3,97 415	1225
2. Elisabeth Eriksson	HF	15,0 365	7,53 409	3,74 353	1126
3. Zorica Zunkovic	KA	16,0 237	8,39 475	3,71 343	1055
4. Gun Karlsson	VY	15,5 299	8,37 474	3,49 281	1054
5. Susanne Högberg	VY	15,1 351	7,01 368	3,55 298	1017
6. Helena Haka	KV	16,5 178	9,26 538	3,42 261	977

"SEKKAMPEN" I HALVTID

Årets populäraste sportevenemang när det gäller antal deltagare inom en och samma idrottsförening är nog i särklass "Sexkampen", som arrangeras av LME IK i Stockholm. Det är en intern klubb-

tävling som omfattar grenarna terränglöpning, varpa, orientering, friidrott, rodd och simning.

När friidrott, rodd och simning återstår är ställningen som följer:

I PENSION

30/6 Provare Gustaf Söderberg, HF/Vt 37. Anställd 1918. Silver: 1968. Se även separat artikel på 1:a sidan.
 1/7 Fru Anna Björn, BO/LMS/Ebb. Anställd 1942. Guld: 1972.
 1/7 Ingenjör Sven Ehnsson, BO/LMS/SauC. Anställd: 1939. Guld: 1970.
 12/8 Instruktör Karl Sandberg, HV/Vt 39. Anställd 1919. Silver: 1971. Se även separat artikel på 1:a sidan.
 1/8 Ingenjör Harry Ekström, LMS/RÖ/Fu. Anställd 1937. Guld: 1969.
 1/9 Utredningsman Tore Johansson, ÄL/KV/Vu. Anställd 1947. Brons: 1972.
 1/9 Ingenjör Bengt Looström, HF/Dfl. Anställd 1931. Guld: 1966.
 1/9 Tjänsteman Gunnar Stålholm, BO/Mkk. Anställd 1922: Silver: 1972. Se även separat artikel på 1:a sidan.
 1/9 Reparatör Erik Törnlund, ÄL/KV/Vmv. Anställd 1930. Guld: 1967.
 1/9 Tjänsteman Dagmar Öfverlund, HF/Drja. Anställd 1942. Guld: 1972.
 1/9 Ingenjör Karl-Erik Österberg, BO/LMS/Isa. Anställd 1945. Brons: 1970.

1. Fru Anna Björn, BO/LMS/Ebb.
2. Fru Alva Brummer, under många år kassörskas vid LME/HF:s intressekontor.
3. Ingenjör Bengt Looström på HF/Dfl började 1931 hos LME.
4. Tjänsteman Dagmar Öfverlund på LME/HF/Drja.
5. Ingenjör Sven Ehnsson hos LMS i Bollmora gick i pension den 1 juli 72.
6. En annan LMS-are som nu gått i pension är ingenjör Harry Ekström, RÖ/Fu.

1

2

3

4

5

6

TACK!

FÖDELSEDAG

Björklund Larry, M/BiC
 Byström Ake, CL/Lhe
 Gustavsson Lennart, KA/Vt 57
 Hessel Gösta, TN/Vt 744
 Håkansson Lennart, KA/Vt 56
 Håkansson Sixten, KA/Vt 62
 Ingemansson Mildred, KA/Vt 53
 Johansson Ester, KA/Vt 57
 Johansson Gunhild, KA/Vt 56
 Johansson Karl, KA/Vt 38
 Nilsson Aina, KA/Vt 58
 Nordström Lennart, ÄR/FoC
 Persson Hans-Erik, KA/Vpl
 Pettersson Dagmar, PR1/X/Ybh
 Sandberg Lars, Mexiko (Nät)
 Seidler Louise, HF/V/Pdka
 Spångberg Arne, EPA (Australien)
 Svargren Inga, TN/X/Mpg
 Törnqvist Sonja, KA/Vt 55
 Westerlund Knut, TN/TVss
 Wretman Teresa, HF/V/Pm
 Zahn Bruno, HF/X/Rme

ANNAN VÄNLIGHET

Ånnelius Jan, HF/X/Rod
 Brummer Alva, HF/Ci
 Dénhagen Ulla, HF/X/Yd
 Eriksson Bo, HF/Dku
 Fallqvist Birger, HF/Vt 36
 Lindmark Stig, HF/X/Gne
 Pettersson Gustav, KV/ÄL/Vs
 Stranneborn Lennart, HF/Vt 17
 Svensson Krister, HF/X/Rod
 Thörn Siri, TN/TVpp
 Waldenström Gösta, BO/LMS/Ia
 Wolpert Tadensz, AR/KT
 Öfverlund Dagmar, HF/Drja
 Österberg Karl-Erik, BO/LMS/Ia

VÄNLIGT DELTAGANDE

vid min makes och faders Ake Jansten, PR2/X/Ita, bortgång
 Ann-Marie Jansten
 Barnen

vid vår faders, Frans Arvid Wallin, HF/Vt 18, bortgång
 Bror och Erik

vid vår Anna-Lisa Akerlind, f d avd L, bortgång
 Släktingarna

GÖSTA BOIJE IN MEMORIAM

SRA:s mångåriga medarbetare Gösta Boije vid Brommaverkstaden avled under semester i sitt älskade Roslagen.

Det är med vördnad och saknad jag skriver dessa rader. Ärligheten och uppriktigheten var i honom personifierad. En förträfflig yrkesman med ambition att alltid lämna ifrån sig ett fullgott arbete. Hans föredömliga kamratskap gjorde samarbetet lätt när problemen radade upp sig. Han var vid sin bortgång femtiotvå år och hade arbetat på företaget i trettiofem år.

Vi på SRA deltar i sorgen över hans bortgång.

Hj Martinsson